

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Marcelina
Nazwisko: Bartkowiak
Nazwisko rodowe: Grabowska
Miejsce urodzenia: Górzno
Data urodzenia: 26-04-1927
Imię ojca: Stanisław
Imię matki: Marianna
Znany/a też jako: Krystyna Grabowska

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta różne śledztw w sprawie członków i współpracowników oddziału NSZ (Narodowych Sił Zbrojnych) „Grom-Opaszko” działającego w pow. brodnickim w 1946 i oddziału NZW (Narodowego Zjednoczenia Wojskowego) "Ojca Jana". Akta zawierają kwestionariusze osobowe, protokoły przesłuchań, protokoły daktyloskopijne, raporty PUBP, odpisy wyroków, korespondencję, sprawozdania, fotografie, dokumentację związaną z inwigilacją i represjonowaniem członków i osób wspomagających oddział "Groma-Opaszko" i inne oddziały «NSZ» i «R.O.A.K.» . W aktach pojawiają się informacje dotyczące Marceliny Bartkowiak występującej jako Krystyna Grabowska, m.in. odpis wyroku WSR w Bydgoszczy z 26.04.1947.	IPN By 070/1028 t. 5, 11 (1075/III).	

Akta sprawy karnej prowadzonej przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Bydgoszczy (Sr. 252/47) przeciwko Marcelinie Bartkowiak występującej w aktach jako Krystyna Grabowska i pięciu innym osobom, z oskarżenia o przynależność do powojennej organizacji niepodległościowej i nielegalne posiadanie broni. Marcelina Grabowska, nauczycielka w szkole w Osetnie, została aresztowana 31.12.1946. Dzień później Szef PUBP w Nowym Mieście Lubawskim wszczął dochodzenie w sprawie współpracy ww. z oddziałem "Groma-Opaszk". 07.01.1947 Prokurator Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy podpisał nakaz tymczasowego aresztowania jako podejrzanej o przestępstwo z art. 16 & 1 dekretu z 13.06.1946 czyli o współpracę z oddziałem. W szczególności PUBP przechwyciło korespondencję jaką Marcelina Grabowska prowadziła z ukrywającym się "Gromem-Opaszką", gdzie poinformowała go o aresztowaniach dokonanych przez PUBP w Nowym Mieście Lubawskim. Ww. została osadzona w Areszcie Śledczym w Grudziądzu. Śledztwo zamknięto 25.02.1947. Akt oskarżenia sporządzony przez PUBP w Nowym Mieście Lubawskim 03.03.1947 został zatwierdzony przez Wojskową Prokuraturę Rejonową w Bydgoszczy. Rozprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Bydgoszczy na sesji wyjazdowej w Grudziądzu rozpoczęła się 21.03.1947. Oskarżeni, w tym Marcelina Bartkowiak, w dużym stopniu odwołali swoje zeznania twierdząc, że zostały wymuszone torturami. Jeden ze współoskarżonych Marceliny Grabowskiej zeznawał: „ W Urzędzie Bezpieczeństwa w Nowym Mieście katowali mnie w nieludzki sposób. Po dziś dzień jeszcze mam przetrąconą kość na ręce, głowę miałem zupełnie jak galareta, później wieszano mnie za ręce i nogi do góry i bito na gołym ciele”. Ostatecznie 26.04.1947 Marcelina Grabowska została uznana za winną, ponieważ mając wiarygodną wiadomość o tym, że "Grom-Opaszko" posiada nielegalnie broń i jest „przywódcą bandy polityczno-rabunkowej" nie doniosła o tym do władz, tj zmieniono kwalifikację czynu na art. 18 pkt 1 dekretu z 13.06.1946 i darowano jej karę na mocy amnestii. Polecenie o zwolnieniu z więzienia wydano 28.04.1947, a ww. została zwolniona z więzienia w Grudziądzu 05.05.1947. Wyrok WSR w Bydgoszczy dotyczący ww. 10.03.1994 II Wydział Karny Sądu Wojewódzkiego w Toruniu postanowił uznać za nieważny.

IPN By 66/923.